

AKTUÁLNĚ O LITERATUŘE

JAROMÍR KINCL: DESET SLAVNÝCH PROCESŮ MARKA TULLIA.

PRAHA, C.H.BECK 1997, 267 S.

DALIBOR JANIŠ

Kniha o slavných procesech Marka Tullia Cicerona byla napsána již v první polovině sedmdesátých let. Její autor, přední právní historik a znalec římského práva prof. Jaromír Kincl (1926–1993) však její vydání odložil a tak byla vydána až z jeho pozůstalosti za přispění V. Kindla a M. Skřejpka, kteří, jak sami uvádí, provedli v rukopisu jen drobné úpravy.

Obsáhlá práce čerpá především z dochovaných Ciceronových soudních řečí, z jeho korespondence i filozofických pojednání, a využívá i pramenů dalších (Tacitus, Plútarchos, Appiános aj.). Ciceronových řečí se dochovalo přes šedesát, většina z nich jsou řeči soudní vyslovené na soudních jednáních, které se týkaly převážně případů trestních. Cicero vystupoval zejména jako obhájce, i když například jeho slavné *Orationes Verrinae* – řeči proti sicilskému správci Gaiovi Verrovi – jsou obžalobou. Řada jeho mimosoudních řečí se týkala politiky – známé jsou řeči proti Catilinovi či čtrnáct „filipik“ napadajících ostře Marka Antonia, které svého autora později stály život. Samotné řeči jsou významným právním, politickým i kulturně historickým pramenem.

J. Kincl se pokusil nejzajímavější případy Marka Tullia rekonstruovat a pře-
vypravovat a text tak není jen pouhým přepisem původních řečí, přičemž se ale autor přísně drží pramenů. Ze zpracovaných deseti případů je sedm kriminálních

vycházejících ze soudních řečí, proces s Publiem Clodiem Pulchrem a trestní řízení se samotným Ciceronem jsou rekonstruovány z jiných pramenů. Převyprávění procesu s účastníky Catilinova spiknutí pak vychází z veřejných projevů Marka Tullia. Řada obhajovacích řečí nebyla doposud do češtiny přeložena.

Knih je napsána velice čtivým a kultivovaným jazykem, děj jednotlivých případů je mnohdy dramatický a strhující. Autor v úvodu objasnil základní principy římského práva a soudnictví a způsob, jakým Cicero při obžalobě či obhajobě postupoval. Text je provázen vysvětlujícími poznámkami. Editoři připojili jmenný rejstřík, slovníček vybraných pojmů, usnadňující laickému čtenáři orientaci, a také obrazovou přílohu.

Knihu lze zařadit mezi populárně naučné práce a nepochybně najde své čtenáře nejen mezi právníckou, ale i širší čtenářskou veřejností.